

SKATTEUTSKOTTET

Skatteutskottets offentliga utfrågning
om integrationen i Öresundsregionen
Den 19 februari 2002

RIKSDAGENS SKATTEUTSKOTT

Skatteutskottet anordnade den 19 februari 2002 en offentlig utfrågning om integrationen i Öresundsregionen. Avsikten var att få dels en allmän orientering om utvecklingen i fråga om arbetsmarknaden, flyttningsströmmar, socialförsäkringsfrågor m.m., dels information om aktuella skattefrågor i relationerna mellan Danmark och Sverige med inriktning på integrationsproblematiken i regionen. Utskottet bedömer att vad som sades under utfrågningen är av så allmänt intresse att det bör göras tillgängligt för en vidare krets. Därför publiceras här en utskrift av utfrågningen.

Stockholm i april 2002

Arne Kjörnsberg

David Ask

Skatteutskottets offentliga utfrågning den 19 februari 2002 om integrationen i Öresundsregionen

Deltagande inbjudna:

Från Utrikesdepartementet:

Statsvetare Sven-Eric Söder biträdd av departementsrådet Christer Elm och politiskt sakkunnige Mikael Magnusson

Från Finansdepartementet:

Statssekreterare Claes Ljungh biträdd av kanslirådet Cecilia Bohlin

Utfrågningen ägde rum i Skandiasalen

Stenografisk utskrift av skatteutskottets utfrågning den 19 februari 2002 om integrationen i Öresunds- regionen

Vice ordföranden Carl Fredrik Graf (m): Jag ber att få hälsa er välkomna till skatteutskottets offentliga hearing om integration i Öresundsregionen med särskild tyngdpunkt på skattefrågor. Jag heter Carl Fredrik Graf och är vice ordförande i utskottet. Jag har en hälsning från ordföranden som tyvärr sitter fast på ett försenat tåg och är på väg från Borås. Han kommer att ansluta senare.

Jag vill på en gång lämna några praktiska anvisningar för dagens hearing. Den stenograferas. Det innebär att jag ska vara tydlig när det gäller att tala om vem som talar inför varje inlägg. Av det skälet behöver vi kanske vara lite formella.

Det är vidare så att detta sänds via Internet och intern-TV här i riksdagen. Det gör det också lite viktigare än vanligt att vi tydligt anger vem som talar.

Frågorna om beskattning i Öresundsregionen och integrationen i Öresund har varit aktuella en längre tid och naturligtvis särskilt sedan Öresundsbron togs i bruk med förväntningar på en ökad integration. Men det har visat sig att det finns en hel del praktiska problem förenat med detta. Dagens hearing syftar till att reda ut vad den svenska och den danska regeringen håller på med tillsammans. Det har pågått överläggningar under en längre tid. Utskottet vill därför uppdatera sig på de här punkterna. Efter föredragningarna blir det tillfälle för utskottets ledamöter att ställa frågor för ytterligare klargörande.

Dem som vi hälsar särskilt välkomna i dag sitter framför oss. Från Finansdepartementet är det Claes Ljungh och Cecilia Bohlin och från Utrikesdepartementet Sven-Eric Söder, Christer Elm och Mikael Magnusson.

Enligt den fördelning vi har gjort är det företrädarna från Utrikesdepartementet som börjar under 25 minuter. Därefter är det Finansdepartementets företrädare och vid pass tio i elva är det möjligt att ställa frågor och lämna synpunkter.

Sven-Eric Söder: Låt mig börja med att tacka för inbjudan att komma hit i dag och diskutera Öresundsfrågorna. Det sätter vi mycket stort värde på, naturligtvis för att få ge en lägesrapport till er, men inte minst för att också få synpunkter från utskottets ledamöter på integrationen och när det gäller på vilket sätt vi på bästa sätt kan gå vidare.

Jag tänkte göra så här under den tid jag har till mitt förfogande att inledningsvis lite kort ge en bakgrund till det arbete som vi driver och har bedrivit under en tid. Därefter går jag in på de prioriteringar som vi arbetade efter föregående höst, de frågor som vi prioriterar för närvarande och något om den fortsatta processen. Jag kommer av förklarliga skäl inte att beröra själva skattefrågan, även om det är ett prioriterat område. Det kommer min kollega Claes Ljungh att gå in på lite mer i detalj.

Låt mig börja med något allmänt om vårt arbete och själva regionen. Den svenska och den danska regeringen påbörjade självfallet ett mer handfast och målmedvetet arbete för att befrämja integrationen i regionen redan innan bron invigdes. Vi hade ett intensivt arbete ungefär ett och ett halvt år innan förbindelsen togs i bruk den 1 juli 2000. Det arbetet som vi då bedrev kom att rubriceras och redovisas i en gemensam rapport från den danska och svenska regeringen som fick namnet *Öresund – en region blir till*. I god tid innan bron öppnades, i maj 2000, publicerade vi den här rapporten.

Vår ansats var tvåfaldig, skulle jag vilja säga. Vi tyckte naturligtvis att det var viktigt – det tycker vi fortfarande – att identifiera de hinder och problem som kan ligga i vägen för integrationen. Men det är inte bara så att vi ser hinder och problem i regionen utan förbindelsen i sig och integrationsprojektet i sig skapar också väldigt mycket av möjligheter för inte bara regionen, skulle jag vilja säga, utan också för Sverige och Danmark nationellt. Vi försökte också se var de här möjligheterna fanns och på vilket sätt de olika länderna skulle kunna bidra till att dra nytta av möjligheterna och stimulera de möjligheter som ligger framför oss.

Jag tycker också när man lite kort pratar om det som skedde innan själva bron öppnades att det är värt att notera att det skapades väldigt mycket av optimism och tillväxtanda i Öresundsregionen. Vi kunde exempelvis om vi jämförde tillväxtsiffrorna för Skåne med Sverige i övrigt och för Malmö med Sverige i övrigt se att tillväxten var markant högre i södra Sverige, i Skåne och Malmö, än i övriga Sverige. Så är det fortfarande.

Det råder ingen tvekan om att det är själva det stora infrastrukturprojektet, Öresundsbron med alla additionella projekt, som på något sätt har varit motorn i den här tillväxtutvecklingen. Jag tycker att det är värt att nämna. Alltså redan innan bron togs i bruk hade den påtagliga effekter på tillväxt och sysselsättning i den här regionen. Och Öresundsregionen är helt klart en tillväxtregion. Det kan inte råda något tvivel om det.

Om vi tittar i backspegeln kan vi se att integrationen i många avseenden har tagit fart och är på väg att lyckas. Men det är klart att vi också har en del utestående problem som är viktiga att tackla.

Jag skulle vilja fästa er uppmärksamhet på några positiva element som är viktiga att ha med sig i den fortsatta diskussionen, sådana som just har bäring på tillväxt och sysselsättning.

Den nordiska banken Nordea tog i slutet av förra året fram en rapport. Man kunde också slå fast det som jag har varit inne på här, nämligen att Skåne helt klart utmärker sig genom att ha den högsta sysselsättningsstillväxten i Sverige. Jag menar att det inte är någon tillfällighet utan det är ett resultat av de satsningar som har gjorts i regionen och den attraktionskraft som regionen har för närvarande just genom att det är ett integrationsprojekt.

Man kanske kan ha delade meningar om vad som är bra eller dåligt, men har vi ett integrationsperspektiv tycker jag inte att man ska vara rädd för att det sker en konkurrens mellan Sverige och Danmark, för det här är inget nollsummespel. Vi kan därför se att antalet danska företag som söker personal i Skåne har ökat lavinartat under den här perioden. Jag väljer att se detta som positivt. Jag tycker att man inte ska tillmäta gränsen i Öresund alltför stor betydelse. Framför allt söker danska företag personal som arbetar med bio-

teknik och inom läkemedelsbranscherna. Det finns en påtaglig brist på personal inom den sektorn i Danmark.

Vi kan också se att i Öresundsregionen finns det stor attraktionskraft. Det är faktiskt på det sättet att Öresundsregionen är det område dit flest flyttar inom Sverige, tätt följt av Västra Götalands län. Vi kan också se när vi tittar på färsk statistik från Statistiska centralbyrån att inflyttningen från Danmark till Sverige mer än fördubblats sedan Öresundsbron öppnades. Under förra året, 2001, flyttade knappt 2 000 personer från Danmark till Skåne. Det är inte så stora tal ännu, men det är helt klart att det har skett någonting efter det att bron öppnades.

På företagssidan talade jag tidigare en del om bioteknik- och läkemedelssektorn. I Öresundsregionen finns, som säkert åtminstone en del av er känner till, ett rätt intressant nätverksprojekt mellan industri, universitet och forskning som går under namnet Medicon Valley som har intressenter på båda sidor om Sundet. Det är helt klart att det här nätverket fick sitt stora internationella genombrott förra året efter det att förbindelsen öppnats. Jag tycker att det är värt att notera att exempelvis USA:s fjärde största bioteknikföretag, Biogen, investerade inte mindre än 4 miljarder kronor i en fabrik i Hillerød norr om Köpenhamn nyligen. Dessutom kan vi se att läkemedelsexporten från Danmark och Sverige till 60 % har sitt ursprung i Medicon Valley.

Om jag lämnar biotekniken och går vidare till telekom tycker vi att det är intressant att se att mobiltelefonoperatören Orange beslutade sig för att förlägga sitt svenska huvudkontor till Malmö. Det är helt klart att vissa investeringar går till den danska sidan och andra investeringar går till den svenska sidan. Jag tycker inte att man ska lägga alltför starka nationalistiska synpunkter på det. Det är en region vi talar om.

Men som svenskar är vi så klart glada åt att kunna välkomna Maersk data som har beslutat sig för att flytta över Sundet till den svenska sidan. På samma sätt har kosmetikakedjan Matas gjort, liksom fastighetsbolaget Norden samt Novo nordisk. Det är Danmarks största läkemedelsföretag som också beslutat sig för att flytta sitt huvudkontor till Malmö. Det kanske kan vara värt att nämna, inte minst med tanke på en annan parallellt pågående diskussion om huvudkontor, investeringar samt inflyttning och utflyttning av företag från vårt land.

Till sist vill jag inledningsvis bara redovisa några nedslag från en undersökning som vår ambassad i Köpenhamn gjorde nyligen. Vi försökte titta lite närmare på hur danskar upplever Sverige och i synnerhet Malmö och Skåne för att om möjligen få en liten bild av vilken potential vi har framför oss. Den intervjuundersökningen visar helt klart att danskarna generellt sett har en positiv syn på vårt land. Nästan varannan invånare i Storköpenhamn kan tänka sig att åka till Skåne på inköpsresa inom det närmaste året. Det är också intressant att se att intresset för att turista i Sverige är stort. Nästan varannan dansk kan faktiskt inom ett år tänka sig att semestra i Sverige. Nästan fyra av tio tycker att Skåne är specifikt intressant.

Man kan naturligtvis utveckla den här delen mycket mer, men jag ville bara göra några nedslag för att ge er en bild av att det har hänt en del både innan bron öppnades och efter det att bron öppnades. Men det finns absolut

ingen anledning för oss att slå oss till ro och vara nöjda med situationen. Det finns också en hel del problem och bekymmer som vi måste tackla.

Jag skulle vilja beskriva de utmaningarna genom att först säga någonting om de prioriteringar som vi valde att göra förra hösten, 2001. Tillsammans med våra danska kolleger bestämde vi oss då för att prioritera skattefrågorna, som naturligtvis är intressanta och aktuella för er och som Claes Ljungh kommer att gå in på senare, socialförsäkringsområdet och arbetsmarknadsområdet. Alla de här tre områdena, skatter, socialförsäkringar och arbetsmarknad, är naturligtvis kärnområden. Lyckas vi riva ned de kvarvarande barriärerna som finns inom de här områdena är det helt klart att integrationen kommer att ta fart på ett helt annat sätt än den har gjort hittills.

Jag hoppar som sagt över skattesidan. Men när det gäller socialförsäkringsidan har det tidigare varit problem om man har bott i ett land och arbetat i ett annat land. Men vi är glada att kunna meddela att vi som vi upplever det har lyckats reda upp den situationen genom att det numera finns möjlighet att få dispens. Om arbetsgivaren och den anställde ansöker om dispens ska det inte uppstå några problem, utan de lokala myndigheterna har rättighet att bevilja dispens på det här området. Det är ett resultat av ett arbete som vi har drivit på regeringsnivå och där våra lokala myndigheter sedan har följt upp och utnyttjat de dispensmöjligheter som finns. Om ni är intresserade av fler detaljer kring detta kanske vi kan återkomma till det i utfrågningen. Jag ville bara fästa er uppmärksamhet på att frågan är löst och avförd från dagordningen.

Tyvärr är det inte riktigt lika enkelt när det gäller arbetsmarknadsområdet. Där fokuserar vi nu på frågor som rör arbetssökande tvärs över sundet, huruvida det ska kunna utgå flyttbidrag eller inte, vilka möjligheter det ska finnas att delta i arbetsmarknadsutbildning på respektive sida av sundet, arbetsträning, regler för meritöverföring och annat. Alla de här frågorna behandlas för närvarande av departement och myndigheter som är ansvariga för dem. Men vi har inte kommit i mål med alla, det är helt klart.

Däremot har det genom ett initiativ från den danska regeringen nu blivit något mer jämställt när det gäller föräldraförsäkringen i regionen. I och med den danska budgetuppgörelse som nu är gjord kommer föräldraförsäkringen att utökas från 20 veckor till 52 med full dagpenning. Det är det som också gäller i Sverige. Därmed har vi lyckats arbeta bort en skillnad som tidigare har funnits mellan länderna och som naturligtvis har skapat en del försämringar för personer som vill arbeta på den danska sidan i det här fallet.

Det om förra hösten.

De prioriteringar som vi har valt att göra för innevarande vår fokuserar också på tre områden: utbildning och forskning, hälso- och sjukvård samt trafik och kommunikation. Det är alltså tre nya områden som vi har delat upp det arbetet i samtidigt som vi självfallet inte släpper det arbete som vi redan har inlett. Vi fortsätter naturligtvis att följa upp de prioriteringarna också under innevarande vår.

På utbildnings- och forskningsområdet, för att börja med det, tycker vi att det är glädjande att se att det verkligen har bildats och startats ett starkt kluster i regionen som går under namnet Öresunds Science Region och omfattar inte mindre än 12 universitet som tillsammans har 140 000 studenter, 10 000 forskare och dessutom en rad internationella företag knutna till sig. Motorerna

i det här arbetet kan jag nog utan att någon här behöver känna sig förfördelad säga är Lunds och Köpenhamns universitet.

De har i sin tur identifierat fyra områden som de tycker att det finns anledning att fokusera på. Där har Öresundsregionen särskilt hög koncentration av både kompetens och företag. Det gäller bioteknik och läkemedel, som jag har nämnt tidigare. Det gäller livsmedels- och förpackningsindustri och det gäller IT och telekom samt slutligen miljö.

När det gäller ansvarstagande och genomförande i hälso- och sjukvårdsfrågorna är det inte i första hand en nationell fråga. Det innebär inte att vi inte tycker att frågan är viktig. Vi försöker från statligt håll naturligtvis att följa frågorna och se på vilket sätt man kan samarbeta för att lösa dem på bästa sätt. Vi har också ett nära samarbete med de regionala myndigheterna och organisationerna, inte minst när det gäller hälso- och sjukvårdsfrågorna, och försöker säkerställa att de står på dagordningen.

Visionen är naturligtvis att det ska vara lika lätt att samarbeta över sundsgränsen när det gäller tillgång på hälso- och sjukvård som det är att erbjuda kvalificerad och bra hälso- och sjukvård på respektive sida om sundet. Talar vi om integration, talar vi om en region ska inte den nationella gränsen, sundsgränsen, egentligen utgöra något hinder, utan de regionala myndigheterna och kommunerna måste försöka hitta samverkansmöjligheter som gör att man erbjuder medborgarna i regionen en bra service, oaktat den finns på den ena eller andra sidan av sundet.

Kommunikationsområdet rör i första hand naturligtvis Öresundsförbindelsen, och den finns nu på plats. Men i anslutning till själva förbindelsen finns det också andra infrastrukturinvesteringar. En av de största är den s.k. City-tunneln genom Malmö som kommer att stå klar 2008. På samma sätt kommer Köpenhamns Metro att förbättra kommunikationsförutsättningarna i hela regionen.

Utan att gå in i detalj på Fehmarn bält-förbindelsen vill jag ändå nämna den. Den har betydelse i sammanhanget. Om det är på det sättet att Öresunds-förbindelsen på ett dramatiskt sätt har förenklats och förkortat restiden i relation till Danmark kommer Fehmarn bält-förbindelsen mellan Tyskland och Danmark att förkorta restiden och göra det mycket enklare att ta sig till kontinenten och till Tyskland. Även om det är ett dansk-tyskt projekt och av dansk-tyskt intresse i första hand att den här förbindelsen kommer till stånd ska vi inte bortse från betydelsen för svenskt vidkommande. Det kommer att bli *mycket* enklare och gå *mycket* snabbare att ta sig ned till kontinenten när vi både har Öresundsförbindelsen och Fehmarn bält-förbindelsen på plats.

Men för att gå tillbaka till Öresundsregionen och Öresundsförbindelsen är det två frågor på kommunikationsområdet som jag framför allt skulle vilja fästa er uppmärksamhet på, där vi är lite bekymrade från vår sida. Det gäller trafikfrekvensen och brotaxorna för själva förbindelsen och det gäller svensk taxis möjligheter att operera i regionen.

Låt mig börja med taxinäringen. Vi har nu ett avtal med den danska regeringen för att reglera taxinäringen. Men vi upplever i alla fall två stycken problem. Ett problem är att det inte går för svensk taxi att ta upp spontanbeställningar ute på Kastrup, utan bilarna måste vara förbeställda. Det innebär alltså att en taxi som har en förbeställd körning från Malmö till Kastrup inte

kan och inte får spontant ta upp passagerare för att köra tillbaka till Malmö. Det innebär att merparten av alla bilarna går tillbaka tomma, vilket är både oekonomiskt och ett slöseri med resurser och naturligtvis inte särskilt miljövänligt.

Vi vill få en ändring till stånd som gör att man kan se mer pragmatiskt på detta och helt enkelt vara mer flexibel genom att göra det möjligt för bilarna att åka tillbaka med nya passagerare. Det är det ena.

Det andra är att taxi bara får ta upp förbeställningar vid en stolpe. Den stolpen finns då placerad ute på Kastrups flygplats. Eftersom vi inte får ha mer än en stolpe på den danska sidan finns det inte heller mer än en stolpe på den svenska sidan ute på Sturup. Men vi skulle vilja se att taxi mer kan operera som taxi och mindre som buss, dvs. att man kan ta upp passagerare där passagerarna finns och släppa av passagerarna där passagerarna vill bli avsläppta. Detta har inte visat sig helt enkelt att lösa. Vi har en avreglerad taxinäring i Sverige. Den danska taxinäringen är betydligt mer reglerad. Men här för vi nu resonemang mellan Näringsdepartementet på vår sida och trafikministeriet i Danmark. Vi hoppas att vi ska kunna komma fram till en lösning. Men det har inte varit helt enkelt att göra det.

När det gäller själva broförbindelsen är vår utgångspunkt att det är styrelsen som sätter taxorna. Det kan inte vara regeringens sak, utan det är styrelsen som har det ansvaret. De måste operera på marknaden, givet de villkor som finns i avtalen som reglerar förbindelsens verksamhet. Men jag tycker ändå, utan att tala i kronor och ören, att det är uppenbart att det fortfarande är relativt dyrt att åka över bron, även om brokonsortiet har sänkt priserna från den 1 februari i år. Men fortfarande tycker jag personligen att det är väl dyrt för en pendlare som på regelbunden basis åker över sundet. Personen i fråga måste betala 3 000 kr i månaden för ett pendlarkort. Det är en betydande kostnad för en privatperson.

Tidigare har diskussionen om brotaxorna framför allt förts på den svenska sidan. Men jag kan ändå konstatera att nu när de danska socialdemokraterna har kommit i opposition har man gjort ett inspel, som vi säger, i brotaxe-debatten. Man krävde alldeles nyligen, jag tror att det var förra fredagen, att brotaxorna skulle sänkas med 25 %. Utan att kommentera eller lägga mig i den danska debatten tycker jag att det är positivt att det nu börjar röra på sig och att det uppenbarligen också finns en diskussion om brotaxornas nivå på den danska sidan.

Under januari i år passerade i snitt, för att vara väldigt exakt, 5 549 bilar per dag över bron. Det är klart att detta är ett betydligt lägre antal än de ursprungliga prognoserna som brokonsortiet gjorde upp, där man räknade med 10 400 bilar per dag. Alltså 5 549 bilar över bron i snitt per dag i januari mot prognostiserade 10 400. Men för att ge siffrorna rättvisa tycker jag också att det är på sin plats att notera att fordonstrafiken över Öresund faktiskt har stigit i januari i år. Det är naturligtvis glädjande. Den ökade med inte mindre än 20 % jämfört med 2001. Det är faktiskt den största procentuella ökning vi har kunnat se hittills.

Dessutom är det så att även om det har varit en del besvikelser när det gäller personbilstrafik, inte minst tung trafik över Öresundsbron, har ju tågtrafiken varit en formidabel succé och överträffat prognoserna betydligt. När

man pratar om rörelsen över sundet tycker jag att det är viktigt att ha det breda perspektivet och titta på de olika trafikslagen.

Jag skulle också vilja säga någonting om vad vi gör för att informera om hur det ser ut i regionen och vad vi gör gemensamt för att marknadsföra Öresundsregionen. Men jag tror att oavsett hur framgångsrika vi blir med att sammanjämka lagstiftning och regelverk, oavsett hur framgångsrika vi blir med att etablera en region och kanske också se till att det blir mer av en regional identitet i den regionen så att människor verkligen känner att det inte är Skåne eller Själland, Köpenhamn eller Malmö i alltför stor utsträckning utan att det mer handlar om en Öresundsregion, kommer det alltid att finnas skillnader mellan våra olika system. Det tror jag att man får utgå ifrån.

Då måste man fundera på vad vi gör. Vi har kommit till slutsatsen att vi har ett ansvar att göra det så tydligt som möjligt för medborgare och företag i regionen vad det är som gäller. När man gör det medvetna valet att etablera sig, flytta, arbeta eller studera på endera sidan sundet ska man inte drabbas av några överraskningar. Jag tycker nog att vi har varit relativt framgångsrika så här långt. Gemensamt med våra danska kolleger har vi etablerat en informationsfunktion som vi har kommit att kalla för Öresund direkt som dels består av en väl utvecklad och tillgänglig hemsida, dels telefonservice. Dessutom har vi på vår kant adderat en informationsbutik i centrala Malmö där det finns tjänstemän från de centrala myndigheterna och funktionerna som kan svara på frågor som medborgare och invånare i regionen har just om vad som gäller om man t.ex. ska flytta eller arbeta på endera sidan sundet.

Från början hade inte Danmark samma ambitionsnivå och ingen ambition att öppna en sådan här butik på den danska sidan. Men såvitt jag har förstått är en sådan nu också på väg i Köpenhamn. Det är naturligtvis bra för helheten. Då kommer vi så småningom att ha två stycken fasta personliga informationsbutiker, informationspunkter. Dessutom har vi *call center* och vi har en väl utvecklad hemsida.

Låt mig också säga att förutom att de här funktionerna ger vägledning, råd och stöd åt medborgare och företag är de faktiskt en väldigt fin informationskälla för oss. Det är just genom de här informationstjänsterna som vi får kunskap och kännedom om nya problem och svårigheter som vi sedan kan länka in i vårt arbete och följa upp och förhoppningsvis lösa på ett bra sätt.

Vi gör också en hel del för att marknadsföra regionen. Tillsammans med våra danska vänner ser vi till att göra det känt vilken potential det finns i regionen och marknadsföra regionen som en attraktiv region för investeringar och etableringar. Där arbetar vi internationellt tillsammans med de olika lokala och regionala myndigheterna.

Allra sist ska jag säga någonting om fortsättningen och vem eller vilka det egentligen är som har ansvar för det här arbetet. Jag hoppas att det har framgått av det jag har sagt att vi från den svenska regeringens sida – det är på samma sätt för våra danska vänner – naturligtvis känner ett stort ansvar för att göra vad vi kan för att underlätta integrationen, genom att riva ned gränshinder och ta fasta på de möjligheter som finns för utveckling i regionen.

Men det är inte, och kan inte enbart vara, regeringarnas ansvar. Det är naturligtvis också ett stort ansvar som vilar på kommunerna, på regionen och på

de lokala och regionala aktörerna. Det är ett stort ansvar som vilar på det privata näringslivet.

Ni har säkert under de senaste veckorna kunnat följa diskussionen om hur dyrt det fortfarande är att skicka pengar mellan de nordiska länderna, mellan Danmark och Sverige. Jag menar att det är oacceptabelt att det ska kosta upp till 230 kr i avgift att föra över pengar från ett bankkonto till ett annat och dessutom inte vara säker på att pengarna kommer fram direkt utan kanske få vänta sex, sju, åtta upp till nio dagar för att de ska transfereras den korta vägen. Det här är inget ansvar som ligger på oss. Det är ett ansvar som det privata näringslivet naturligtvis har.

Vi har ett utmärkt personnummersystem i Sverige, för att ta ytterligare ett exempel, men det var inte tänkt att det skulle utgöra ett hinder för danskar som vill komma till en videobutik i Malmö och hyra en video eller utnyttja andra tjänster som det privata näringslivet kan bistå med. Men ibland är det så att den som inte kan uppvisa ett giltigt svenskt personnummer inte kan köpa tjänster eller varor i vissa sammanhang på den svenska sidan och vice versa. Här är det i stor utsträckning ett delat ansvar.

Till sist tror jag också att ett visst ansvar faller på våra respektive parlament. Det är väldigt lätt när vi arbetar med respektive sakpolitikområden att fokusera enbart på det nationella perspektivet, men från vår sida skulle vi uppskatta en dialog med skatteutskottet och andra utskott om vilka konsekvenser nationell lagstiftning får för samarbete över gränserna. Det är inte alltid givet att vi har det perspektivet från början, men jag tror att vi skulle kunna undvika en del hinder och problem om vi hade ett i detta fall nordistiskt integrationsperspektiv också på den nationella lagstiftningen när vi behandlar detta i respektive parlament. Här ser vi från vår sida fram mot ett samarbete med i det här fallet skatteutskottet.

Vice ordföranden: Tack för det, Sven-Eric Söder. Det var en bred inledning. Den visar faktiskt på alla de både möjligheter och understundom hinder som finns här i ett betydligt bredare perspektiv än just själva skatteperspektivet. Vi uppskattar detta.

Nu har Arne Kjörnsberg kommit, så det blir han som får överlämna ordet till statssekreteraren i Finansdepartementet.

Ordföranden Arne Kjörnsberg (s): Jag ber om ursäkt för att jag kom för sent, men jag har förstått att Carl Fredrik Graf har förklarat varför.

Jag vet inte om det är Sven-Eric Söders eller Carl Fredrik Grafts förtjänst – de kanske kan dela på det – att ni har hållit tiden. Det är utmärkt. Nu går ordet till statssekreteraren i Finansdepartementet, Claes Ljungh.

Claes Ljungh: Jag tänkte först göra en mycket kort beskrivning av vad som har skett i den här frågan när det gäller skatterna.

Sedan 1990 har vi haft en hemvistbeskattning. Dessförinnan ändrades det ganska tätt från hemvistbeskattning till arbetsstatsbeskattning och åter till hemvistbeskattning. Det som hände var att vi fram mot 1994–1995 fick en väldigt intensiv diskussion och många invändningar från Danmark i den frågan. De ansåg att de inte kunde leva med den ordning som vi hade infört fr.o.m. 1990. Motiven var framför allt att det uppstod en skattemotiverad

flyttström från Danmark till Sverige, dessutom med ganska omfattande skenbosättningar. Den skattereform som vi hade genomfört 1990 innebar nämligen att löntagare i Sverige fick ett ganska påtagligt lägre skattetryck jämfört med hur det var i Danmark.

Man menade också att den internationellt vedertagna principen var arbetsstatsbeskattning, och motivet för den, som har anförts, är att i det land där inkomsten arbetas in och där arbetsgivaren får avdrag ska inkomsterna också bli föremål för beskattning.

Det som skedde efter ett antal års förhandling var att man kom fram till en kompromiss, och kompromissen innebar att vi återigen gick över till det vi kallar arbetsstatsbeskattning. Kompromissinslaget var en övergångslösning för dem som hade oförändrade förhållanden, som alltså fick fortsätta med sin s.k. hemvistbeskattning. Den här lösningen har gällt från den 1 januari 1997, och det var en enig riksdag som fattade beslut i frågan.

Vad har hänt sedan dess? Ja, sedan dess har det kommit protester och invändningar från svensk sida. Man menar att den ordning som vi nu har är oacceptabel. Det har resulterat i att den svenska regeringen har återupptagit diskussioner med danskarna i frågan. Det skedde åtskilliga möten på tjänstemannanivå under hösten och sensommaren 2001. Det skedde också ett möte i oktober mellan statsråden Pagrotsky och Ringholm, som träffade den dåvarande danske skatteministern och den dåvarande danske näringsministern. Därefter träffade den 30 januari Sveriges finansminister den nye danske skatteministern för förnyade överläggningar.

Man har så här långt kommit fram till att man vill få ett neutralt system. Beskattningen ska inte vara avgörande för valet av på vilken sida av gränsen medborgare bor eller arbetar. Det ska vara enkelt för medborgarna, och medborgarna ska endast behöva ha kontakt med en skattemyndighet. Det är de två parterna överens om i de här diskussionerna.

Vi har också diskuterat direkt konkreta frågor, och då tänker jag på sådant som har varit angeläget för svensk del. Rätt till avdrag för broavgifter och avdrag för pensionsinbetalningar är frågor som då har diskuterats.

Jag kan också kommentera det som min kollega Sven-Eric Söder tog upp om socialförsäkringsavgifterna. Det som har hänt är att man framför allt från dansk sida har invänt mot svårigheterna att anställa svenskar i danska företag om de arbetar, om det så bara är mycket korta perioder, i Sverige. Då är huvudregeln den att det är det svenska socialförsäkringssystemet och de svenska socialförsäkringsavgifterna som ska gälla. Nu har man, som Sven-Eric Söder påpekade, träffat en uppgörelse mellan Riksförsäkringsverket och Den Sociala Sikringsstyrelse som innebär att man tillämpar, när parterna så är överens, den undantagsmöjlighet som finns. För den som arbetar mer än hälften i det land där arbetsgivaren har sitt säte är det alltså det regelverket som gäller. Det är de avgifterna och de förmånerna som då gäller.

Vad är då, slutligen, Sveriges position i de här förhandlingarna? Ja, vad vi har framhållit från svensk sida när det gäller skattefrågorna är att vi menar att båda länderna måste få del av skatteinkomsterna. Jag kan redan nu säga att vi från den svenska regeringen inte har någon fast och bestämd position i de här diskussionerna. Diskussionerna pågår, och vi kommer inom kort, är det sagt, att ha ett nytt möte på ministernivå för att fortsätta att diskutera.

Jag kan också säga att vår uppfattning är att man från dansk sida är mycket angelägen om att vi kommer fram till en uppgörelse.

Ordföranden: Tack så mycket, Claes Ljungh.

Då är det tillfälle för utskottets ledamöter och eventuellt närvarande ersättare att ställa frågor.

Ulla Wester (s): Sven-Eric Söder från Utrikesdepartementet bad att vi skulle ha ett nordiskt perspektiv. Det har jag, och ska jag ha, men inte just nu. Jag ska vara mycket regional.

Det är oerhört glädjande och stimulerande med den utveckling som sker i Malmö–Köpenhamn-området. Men när man talar om denna vår region tycks den upphöra norr om Lund. Jag vill hävda att det finns lite mer där ovanför. Lika glädjande som det är med utvecklingen i Malmöregionen är det oroligt vad som händer t.ex. uppe i nordöstra Skåne.

Finns områdena norr om Lund över huvud taget med i diskussionerna om en tillväxt? Pågår det ett arbete i Regeringskansliet för att förstärka näringslivet, kommunikationerna och övrigt? Det var väl tänkt att utvecklingen i Malmöregionen skulle skvätta ut norröver? Jag är orolig för att det inte sker. Finns de tankarna med?

Jag vill påminna om att det med tåg tar bara lite mer än en timme att åka till Malmö från Kristianstad, så det är inga stora avstånd vi talar om.

Sven-Eric Söder: Detta är en fråga som på intet sätt är ny för oss som arbetar med Öresundsregionen, utan den finns i högsta grad på näthinnan.

Jag ska börja med att säga att integrationsprojektet där nere på intet sätt är ett nollsummespel, varken i relation mellan Sverige och Danmark eller i relation mellan kommunerna och de olika delarna av Skåne-regionen på vår sida. Jag är nog av den uppfattningen att när integrationen nu går vidare skapar vi en utveckling och en tillväxt som är bra för hela Sverige, helt klart. Det ligger i Stockholms och i Kirunas intresse att det går bra för Öresundsregionen. På samma sätt ligger det i hela Skånes intresse att integrationen lyckas. Jag vill inte heller se det som ett nollsummespel mellan Malmö och Kristianstad eller Lund och Kristianstad, utan tillväxten och utvecklingen känner inga gränser på det sättet utan kommer hela regionen till del. Jag menar att vi har det perspektivet när vi arbetar nationellt och arbetar med frågorna i Regeringskansliet.

Om jag skulle drista mig att ha en liten synpunkt, för att möjligen bolla tillbaka frågan, tycker jag nog att man ibland kunde önska sig mer av flexibilitet, öppenhet och samarbetsförmåga mellan de olika delarna av Skåne. Här finns också ett klart konkurrenselement. I Danmark är de väldigt duktiga på att kraftsamla. Min bild är att de samverkar rätt väl. Ska hela Skåne kunna stå sig i den konkurrensen och vara attraktivt för utländska direktinvesteringar och andra etableringar är det mycket viktigt att de inte bara i Malmö är duktiga, möjligen tillsammans med Lund, på att marknadsföra delar av den skånska sidan. Det är viktigt att hela Skåne tar sig samman och går in i ett gemensamt projekt för att lansera och marknadsföra regionen, för att ta ett exempel.

Det korta svaret är att vi har den här dimensionen på näthinnan. Det är inget nollsummespel. Möjligen, om jag bollar tillbaka frågan, kan de olika aktörerna i Skåne göra lite mer för att komma samman och arbeta ihop.

Kenneth Lantz (kd): Jag vill lyfta upp bemanningsföretag och montörsregeln.

Enligt montörsregeln har man haft möjlighet att arbeta i annat land 183 dagar. I det sammanhanget har det varit en oerhörd hjälp för de konkreta företag som har skickat över sin egen montör. I en region som Öresundsregionen, som växer oerhört snabbt – vi har också hört av statssekreteraren här att man både i Sverige och i Danmark har behov av arbetskraft som förflyttar sig mellan de båda länderna – blir bemanningsföretagen en stor resurs. Men för dem har det i stället blivit en hämsko, och de har inte kunnat utnyttja just montörsregeln. Jag skulle vilja ställa en fråga om det till någon av statssekreterarna.

Jag har en fråga till, och den gäller Öresundsförbindelserna i norr och i söder. Pagrotsky var ute i förra veckan, och vi hörde också här inledningsvis att man inte tar avstånd från utan kanske passivt uppmuntrar till att sätta bropriset på vilken nivå som helst. Hur ställer sig statssekreterarna och regeringen till att man då frångår ett tidigare löfte om att det ska finnas en prisparitet mellan norra och södra Öresund?

Claes Ljungh: Jag kan försöka besvara den första frågan. Vi känner till detta, och det har varit en dansk angelägenhet. Det var danskarna själva som drev det väldigt hårt – har jag erfarit i de förhandlingar som ägde rum när avtalet senast knöts. Självklart kommer vi i de här diskussionerna att vara vaksamma på även den här frågan.

Sven-Eric Söder: När det gäller prissättningen på Öresundsförbindelsen är det, som jag sade tidigare, ytterst konsortiets styrelse som har ansvaret. Det är den svenska regeringen främmande att lägga sig i hur det ansvaret utövas, så länge det sker inom ramen för de avtal som finns mellan Sverige och Danmark. Det är samtidigt uppenbart, med innehållet i de här avtalen givet, att det har funnits och fortfarande finns utrymme för att laborera med prisnivåerna.

När avtalet om Öresundsförbindelsen undertecknades i början på 90-talet fanns det en tilläggs klausul som innebar att prissättningen skulle stå i paritet med prissättningen i norra Öresund, alltså på färjetrafiken, som Kenneth Lantz mycket riktigt är inne på. Men prissättningen i norra Öresund har också blivit mer konkurrensutsatt under de tio år som har förlöpt. Det innebär att det i dag är en rätt tuff konkurrens mellan olika rederier, och de går ut med olika erbjudanden vid olika tillfällen. Det innebär att det finns ett rätt stort utrymme för att laborera med priserna också på den fasta förbindelsen över södra Öresund.

Vad vi har sagt är inte att man ska frångå ingångna avtal, utan så länge avtalen är där gäller de självfallet. Men avtalen ger utrymme för lägre priser på den fasta förbindelsen än vad som har varit fallet hittills.

Kenneth Lantz (kd): I den händelse att Stora Bält skulle kunna subventionera den södra delen, skulle det också kunna skvätta över till den norra delen?

Sven-Eric Söder: Det är en intern dansk fråga. Jag tror inte att det är aktuellt för den danska sidan att använda intäkterna från Stora Bält-förbindelsen för att subventionera den fasta förbindelsen med Sverige.

Det problem vi har haft tidigare är att vi har upplevt att prissättningen på Stora Bält har varit ett dolt riktmärke för prissättningen i Öresund. Det har sedermera också blivit bekräftat, inte minst av tjänstemän från brokonsortiet, att så har varit fallet. Det hela har gått ut på att det inte skulle vara billigare att åka utomlands än att färdas inom Danmark på en bro. Men som jag sade tidigare upplever vi nu att det synsättet inte gäller längre, utan att det finns en frisk debatt i Danmark om de här frågorna. Det välkomnar vi, och vi får se vad det leder till.

Catharina Hagen (m): Jag har först en fråga om socialförsäkringarna. Vi hörde här att det numera finns möjlighet att begära dispens från skyldigheten att betala socialförsäkringar om man arbetar i bägge länderna. Min fråga är nu: Varför måste arbetsgivaren och arbetstagaren begära individuella dispenser? Kan man inte införa en generell regel med samma innehåll, så att inte olika småföretag eller personer själva måste begära dispens hos myndigheterna? Det är mycket enklare med en regel som är generell, för det är också förutsägbarheten som är efterlyst i många av de här krångliga reglerna. Det är den ena frågan.

Den andra frågan gäller över huvud taget förhandlingarna mellan Danmark och Sverige för att lösa skatteproblemen. Har man tittat på andra regioner med samma problem? Jag tänker på Tyskland–Frankrike, och utanför Schweiz finns ju regioner som borde ha samma problem. Jag vet att en del länder har löst frågorna på så sätt att man betalar en del av skatten i bosättningslandet och en liten del i arbetslandet. Det är min andra fråga.

Ordföranden: Jag kopplar på Catharina Hagens fråga och lägger till några länder: Spanien–Portugal och Belgien–Holland. Har statssekreterare Ljungh några erfarenheter av det eller några kunskaper?

Claes Ljungh: När det gäller frågan om dispens regleras den av en EG-förordning. Det är inte bara en fråga om avgifter utan också en fråga om förmåner. Den här regeln säger att man ska betala avgifter och erhålla förmåner där man arbetar. Men om man arbetar i bägge länderna kommer man att bli förmånsbelagd och erhålla förmåner i det land där man arbetar och bor. Det här har varit ett bekymmer för dem som arbetar kanske någon enstaka dag i veckan eller bara någon enstaka dag i månaden. Man har menat att detta hindrar just integrationen. Då finns det här undantaget, och det möjliggör dispens i de enskilda fallen. Skälet är att det finns en koppling mellan avgifter och förmåner.

Jag hoppas att jag svarade på frågan, eller var jag otydlig?

Catharina Hagen (m): Jag förstår precis vad bakgrunden är, men jag undrar varför det inte går att ha en generell regel med samma innehåll som dispensen, i stället för att man ska begära dispens i varje aktuellt fall.

Claes Ljungh: Jag blir nog svaret skyldig. Det här är alltså reglerat i en förordning, och där finns en klar huvudregel. Det vi nu gör är att vi tillämpar ett

undantag. Vi har också uppmärksammat de två myndigheterna i Sverige och Danmark på att det här undantaget är möjligt att tillämpa. Tidigare var det här ett stort problem, eftersom man inte gjorde detta, eller i mycket begränsad omfattning. Det var ett bekymmer. Jag kan nog inte svara bättre än så.

När det gäller den andra frågan är det så att precis som det har ändrats i förhållande till Sverige–Danmark har det också ändrats i vår omvärld. Vi kan konstatera att man i Nederländerna och Belgien i dag har en hemvistbeskattning, men det sägs oss att man är på väg att överge detta för att övergå till en arbetsstatsbeskattning. I Spanien–Portugal har man en hemvistbeskattning. I regionen Frankrike–Tyskland–Schweiz har man också en hemvistbeskattning. Vi har likaledes i vår relation till Finland och Norge hemvistbeskattning, men där relaterat till de kommuner som gränsar till landgränserna.

Visst är det också så, som Catharina Hagen säger, att man i en del av dessa länder har en form av *revenue sharing*. Även om man har en arbetsstatsbeskattning får även hemviststaten en del av dessa skatteintäkter. Det är alldeles riktigt.

Rolf Kenneryd (c): Först har jag en uppföljningsfråga till den fråga som Catharina Hagen berörde som jag själv hade tänkt ställa: Är det för någon av er bekant i vilken utsträckning dessa dispenser har kommit att utnyttjas sedan den möjligheten infördes?

Jag har ytterligare en fråga till Claes Ljungh och en fråga till Sven-Eric Söder.

Jag börjar med frågan till Sven-Eric Söder, och den gäller brotaxorna. Med envist upppeppande att det är konsortiets ansvar för han ändå ett ganska fylligt resonemang, baserat på egen uppfattning. Är denna redovisade egna uppfattning också regeringens uppfattning? I vilken grad baseras den på priselasticiteten, dvs. sambandet mellan taxans storlek och trafikvolym?

Frågan till Claes Ljungh är: Vad är din bedömning när det gäller förutsättningarna för en substantiell förskjutning mot hemvistbeskattning i stället för arbetsstatsbeskattning?

Sven-Eric Söder: Jodå, det råder en samsyn om det här uppfattningen. För det första: Det är konsortiet som har det operativa ansvaret och också ansvaret för prissättningen över den fasta förbindelsen. Det råder ingen tvekan om det. För det andra: Det råder en samsyn mellan näringsministern och integrationsminister Leif Pagrotsky att det är avtalet som reglerar. Förbindelsens tillkomst ger utrymme för att laborera med priser och ger utrymme för att sänka priser, och sänkta priser genererar ökad trafik och ökade inkomster.

Var den exakta brytpunkten går vid olika givna tillfällen är det naturligtvis konsortiets sak att ta ansvar för och att klargöra. Det råder ingen tvekan om att detta är regeringens uppfattning, som både näringsministern och Leif Pagrotsky vid olika tillfällen har gett uttryck för.

Claes Ljungh: Jag kan tyvärr inte svara i vilken omfattning det sker en tillämpning av den nya ordning som de båda myndigheterna har enats kring. Det vi vet är i alla fall att den samsyn som nu finns mellan den danska och den svenska myndigheten har underlättat betydligt. Det var stora bekymmer. Detta var en av de stora stöttestenarna tidigare, och den är alltså undanröjd nu.

När det gäller frågan om hemvistbeskattning är min uppfattning, utan att gå in i termerna hemvistbeskattning eller arbetsstatsbeskattning, att det finns en stor förståelse hos den danska regeringen för de problem som man upplever från svensk sida. Att därifrån säga att vi kommer att få gehör för den ena eller den andra tekniken är jag inte kapabel till. Men helt säkert är att det finns en förståelse och en önskan att tillmötesgå de krav som den svenska regeringen har formulerat, dvs. att få någon form av delning av de skatteinkomster som genereras i de här fallen.

Carl Fredrik Graf (m): Jag fick för ungefär 14 dagar sedan ett brev från en svensk student som studerar i Danmark. Hon anade nog inte vid vilken lämplig tidpunkt hon skickade mig detta brev, eftersom jag nu har möjlighet att förmedla frågorna vidare till er. Det gäller socialförsäkringsförmåner för studenter.

Vi har tidigare i dag talat om hur det ligger till med arbetstagare, och Sven-Eric Söder har nämnt det dispensförfarande som vi har diskuterat. Men Sven-Eric Söder sade samtidigt att de nationella gränserna inte ska utgöra något hinder, utan det är upp till de regionala myndigheterna att se på det här på ett praktiskt sätt. Det var någonting i den stilen som han uttryckte det.

Jag har tittat lite grann på hur det ligger till. En i Sverige bosatt person som lämnar landet för att studera i ett annat land ska fortfarande anses vara bosatt i Sverige om vederbörande genomgår studiestödsberättigad utbildning. Tittar man sedan på lagen om allmän försäkring talar den om att de bosättningsbaserade förmånerna finns för ersättning av sjukvård enligt den lagen. Det gäller i första hand tandvård.

Sådana förmåner som lämnas av landstingen med stöd av hälso- och sjukvårdslagen, dvs. öppen och sluten vård m.m., är inte att betrakta som socialförsäkringsförmåner utan är knutna till det landstingsområde där man bor. Nu är studenter kanske inte sjuka i samma utsträckning som den äldre delen av befolkningen, så alla tänker nog inte så mycket på detta. Brevskrivaren nämnde att hon betalar skatt i Sverige när hon sommarjobbar i Sverige men av de danska reglerna tvingas folkbokföra sig för att läsa till läkare i Danmark. När hon då kommer hem för regelbunden sjukvård upptäcker hon att hon inte längre har rätt till den.

Jag misstänker att studenter är en grupp som inte omfattas av det här dispensförfarandet. Min allmänna fråga är om ni har beaktat de studerandes möjligheter att i Norden på ett vettigt sätt bedriva studier i ett annat land utan att trilla mellan stolarna när det gäller rätten till sjukvård eller till socialförsäkringsförmåner. Jag tror att detta är ett väldigt viktigt område att beakta i detta sammanhang. Det har inte varit så mycket diskuterat, men om vi ska få en attraktiv situation för studenterna gäller det att lösa dessa frågor.

Den här studenten sade vidare att kompisar som läser i England har rätt att få sjukvård fullt ut i Sverige. Jag tror att det ändå inte riktigt är på det viset. Det kan vara så att de helt enkelt inte har flyttat utan fortfarande är skrivna i Sverige. Men det uppstår en orättvisa mellan olika studenter om olika länder ställer olika krav beroende på var de är folkbokförda.

Claes Ljungh: Jag kan bara svara att vi inte har kommit så långt i den här diskussionen att vi har varit inne på den här typen av frågor. Det är klart att

det som du säger föranleder oss att noga reflektera även över den här gruppens situation, men vi har inte haft den detaljeringsgraden i de här diskussionerna.

Christer Elm: Jag kan svara genom att inte svara på frågan. Vi har uppmärksammat studenters situation i våra diskussioner på tjänstemannanivå. Ett problem som har dykt upp i de här sammanhangen har gällt att en eller annan dansk kommun har velat beskatta studenters studiebidrag. Detta har varit helt oegentligt, och vi har påtalat detta. Vi har skrivit från centralt håll till de berörda kommunerna.

Frågan om sjukersättning har jag inte stött på i något tidigare sammanhang. Vi skulle gärna vilja ha lite ytterligare information om detta. Man måste naturligtvis följa de regler som ska gälla på det området.

Carl Fredrik Graf (m): Jag vill följa upp min fråga till Sven-Eric Söder, som nämnde att de internationella gränserna inte får utgöra något hinder och att de regionala myndigheterna har möjligheter att agera. Frågan är om de danska myndigheterna verkligen har det med gällande lagstiftning. Uppenbarligen kan de inte bevilja sjukvård till en svensk student med samma förmåner som en svensk student som t.ex. studerar i Lund har. Jag vill gärna att du lite grann utvidgar vad du menar med de regionala nationella myndigheternas möjligheter.

Jag kan sedan återkomma med fler frågor i ett annat sammanhang, men vi har här uppenbarligen identifierat ett område som bör föras in i diskussionen. Kan den här utfrågningen leda till att så blir förhållandet är det ett fall framåt.

Sven-Eric Söder: Jag ska försöka förtydliga mina generella kommentarer. Jag menar att integrationsprojektet i Öresundsregionen inte enbart är ett nationellt ansvar, utan flera aktörer måste bidra till det här viktiga arbetet för att vi ska lyckas. Vi ska självfallet göra vad vi kan för att ta vårt ansvar, men också regionen har ett ansvar. Det var en mera generell kommentar. Jag är övertygad om att om man sätter sig ned och identifierar frågor inom olika politikområden, får de regionala myndigheterna på båda sidor om sundet fina möjligheter att samverka för att lösa gemensamma problem på ett sådant sätt att det blir till gagn för medborgarna i regionen.

Jag kan tänka mig att det gäller lokal- och regionaltrafik. Man kan också samverka inom delar av hälso- och sjukvård. Möjligen finns det också andra kommunala och landstingskommunala uppgifter som det är lämpligt att samverka kring utan att gränsen i Öresund utgör ett hinder. Men vi har också alla att följa regelverken i alla de sammanhang där det inte är lämpligt att ändra dem eftersom det skapar mera problem än det gör nytta. Vi har då tagit stöd i vår informationsfunktion att säkerställa att medborgare och företag inte drabbas av några obehagliga överraskningar utan är medvetna om vad som sker om man tar ett aktivt beslut att vara verksam på den ena eller den andra sidan av sundet.

Claes Ljungh: Jag vill bara göra en kort kommentar. Det är alldeles riktigt, som det sades, att de svenska studiemedlen i en del fall blivit föremål för beskattning. Det som har skett efter det att vi påtalat detta för det danska

Finansdepartementet är att man har gått ut med en anvisning där rättsläget klargjorts. I den delen finns det alltså inte längre några bekymmer.

Marie Engström (v): Ordförande! Först en fråga till Claes Ljungh. Du sade tidigare i ett svar att danskarna har förståelse för Sveriges krav att båda länderna ska ha del av skatteintäkterna. Jag vill bara fråga när du tror att denna förståelse kan omsättas i ett konkret förslag. Det är alltså en tidsplan som jag efterlyser.

Sven-Eric Söder pratade i sin inledning om att det var lätt att mäta tillväxtökningen i Skåne-regionen redan innan bron var färdigställd. Du talade också om den tillväxtökning som har kommit efter det att bron har blivit färdigställd. Jag skulle vilja fråga dig om detta har givit ringar på vattnet även i andra delar av landet.

Jag skulle också vilja ta upp en helt annan fråga i anslutning till integrationsarbetet i Öresundsregionen. Även i andra delar av landet har man en med andra länder gemensam arbetsmarknad, t.ex. längs gränsen mot Norge. Jag kommer själv från Värmland, där vi har samma typ av problematik. Till exempel kan beskattningen av gränsgångare och gränsarbetare bidra till mycket problem för den enskilde. Vi har också en problematik när det gäller tullregler, socialförsäkringar och arbetsmarknadsfrågor. Finns det någon ambition från regeringens sida att arbeta lika aktivt med denna typ av gränsfrågor när det gäller andra regioner än Öresundsregionen?

Sven-Eric Söder: Först vad gäller vilka ringar på vattnet tillväxten i Skåne ger. Det är naturligtvis svårt att mäta, men vi har det grundläggande perspektivet att detta, som jag tidigare sade, inte är något nollsummespel där den ene vinner på den andres bekostnad. Ett framgångsrikt, tillväxtstarkt och dynamiskt Sydsverige är självfallet till gagn för hela Sverige. Det är inte så att vi verkar ekonomiskt avgränsat i olika delar av landet. Om det går bra för södra Sverige spiller det självfallet över på andra delar av Sverige, på samma sätt som en dynamisk och tillväxtstark Stockholmsregion är viktig inte bara för Stockholm utan för stora delar av det övriga Sverige. Jag tycker att det är ett väldigt viktigt grundläggande perspektiv. Har man inte det tror jag att man hamnar i en omöjlig situation, som riskerar att bli rätt blockerande och kontraproduktiv.

Det var bra att frågan om vad vi gör i övrigt kom upp. Vi ser gärna det som vi gör i Öresundsregionen som – låt mig använda det uttrycket – ett slags gränshinderlaboratorium. Det som vi kommer fram till där nere är intressant inte bara för Öresundsregionen. Vi märker rätt snart när vi tittar på andra nordiska gränssnitt att problemen är rätt generella. Lite uppmuntrade och stimulerade av det som vi har lyckats göra i Öresundsregionen har vi därför tagit kontakt med våra kolleger i Oslo och Helsingfors, och vi har haft och har fortfarande ett intensivt bilateralt samarbete med samma upplägg, dvs. att kartlägga hinder och möjligheter och se vad vi kan göra för att stimulera samarbetet över gränserna med både Norge och Finland.

Vi har ju en mycket längre gräns med Norge än med Finland och därmed ett mer omfattande samarbete. Det innebär också att vi där har kommit i kontakt med betydligt fler problem än exempelvis i relation till Finland. Det har lett oss fram till att vi ser ett behov exempelvis också av en gemensam infor-

mationsfunktion mellan Norge och Sverige, genom vilken vi kan informera om vad som krävs eller vad som händer om man tar steget över gränsen och arbetar och studerar eller startar företag. Vi har alltså fullt fokus också på den norsk-svenska gränsen, och jag vill säga att det är ett positivt resultat av det intensiva arbete som vi har inlett i Öresundsregionen. Det var också därför som jag inledningsvis sade att det är viktigt med ett nordiskt perspektiv på de här frågorna eftersom problemen och möjligheterna går väldigt mycket igen mellan de olika nordiska länderna.

Claes Ljungh: Du frågade efter en tidsplan. Jag vågar inte ange någon tidsplan för de här diskussionerna. Däremot kan jag säga att den svenska regeringen var överens med företrädare för den tidigare danska regeringen om att man skulle vara färdig med de här diskussionerna och komma till ett avslut till årsskiftet. Vi har nu passerat årsskiftet, men man har en ny regering. Jag kan säga att den nya danska regeringen är utomordentligt angelägen om att komma till ett snabbt avslut, men jag tycker ändå att det är vanskligt att här ange någon form av tidtabell. Man är från båda sidor synnerligen angelägen om att ge prioritet åt den här frågan och om att den ska få en skyndsam lösning.

Marie Engström (v): Ska jag tolka Sven-Eric Söder på det sättet att när Öresundsregionen får sin lösning får även andra regioner sin lösning?

Sven-Eric Söder: Ja, i den mån som det finns generella problem är det klart att om vi i Öresundsregionen kommer fram till en lösning, är denna viktig också för samarbetet med Norge. Men det finns också särskilda problem och hinder som vi har med Norge och som inte finns exempelvis i relationen till Danmark. Vi ska kanske inte fördjupa oss i det, men det gäller praktiska saker som bredd och dimensioner på lastbilar som inte får trafikera de norska vägarna även om de är godkända i Sverige. Det är en rad frågor av den kalibern som vi brottas med och som är mer specifika för Norge.

Eftersom Norgefrågan ändå restes kan jag väl säga att vi låter vår utmärkta myndighet Kommerskollegium spåra handelshinder och regelbundet göra enkäter bland svenska företag om hur de ser på relationerna till olika länder. Ett land som tyvärr alltid toppar de enkäterna är Norge, vilket kanske säger en del.

Per Erik Granström (s): Herr ordförande! Sven-Eric Söder var i sin inledning inne på hur företag nu etablerar sig i Öresundsregionen. Jag vill fråga om han vill säga någonting om företagsklimatet på de båda sidorna om Öresund. Finns det saker som gör att man väljer det ena eller det andra landet att etablera sig i?

En följdfråga till Claes Ljungh skulle vara om det inom skatteområdet finns några saker som kan påverka företags vilja till etablering.

Sven-Eric Söder: Det är en stor fråga, och jag ska försöka fatta mig kort. Vi kan inte i något väsentligt se att den svenska sidan skulle komma till korta i konkurrensen med den danska sidan. När det exempelvis gäller bolagsskatten, som jag antar att ni i det här utskottet är väl förtrogna med, vet ni att vi helt klart är konkurrenskraftiga. Möjligen kan vi känna att det kan vara en nackdel

att verkligheten är som den är, dvs. att vi har att konkurrera med en huvudstadsregion. 25 %, en fjärdedel av Danmarks befolkning, finns inom Öresundsregionen. Trots alla höga tankar som vi självfallet har om den svenska sidan och Malmö–Lund-området finns inte samma befolkningskoncentration och därmed samma nationella och administrativa centrum i Skåne. Det är en konkurrensnackdel i vissa sammanhang. Men i andra sammanhang är det klart att vi också kan utnyttja det som en konkurrensfördel när det är viktigt för något företag att t.ex. kunna erbjuda sina anställda bra och billiga bostäder och goda möjligheter för rekreation och friluftsliv. Då erbjuder naturligtvis Skåne-regionen helt andra kvaliteter än vad Köpenhamnsregionen kan.

Men vi satsar hårt tillsammans med Skåne-regionen på att attrahera utländska direktinvesteringar, och jag tycker att vi hittills har varit framgångsrika. Under Utrikesdepartementet har vi också en särskild myndighet med det här ansvaret som går under namnet Invest in Sweden Agency, som har ett speciellt program och samarbete med Skåne-regionen, som ligger på framkant. För att också särskilt bevaka våra nationella intressen har vi gett Kai Hammerich, generaldirektör för Invest in Sweden Agency, uppdraget att sitta med i det marknadsföringsbolag som vi har gemensamt med danskarna i regionen.

Det är visserligen inte någon lätt situation, men jag kan inte se att vi har några direkta konkurrensnackdelar i relation till den danska sidan.

Claes Ljungh: Som svar på frågan till mig skulle jag för det första vilja säga att vi har ett relativt konkurrenskraftigt företagsbeskattningssystem, detta utan att vi bedriver någon form av skadlig skattekonkurrens. Det är vi förhindrade att göra.

Utan att i detalj gå in på hur det ser ut kan man väl vidare också konstatera att de skandinaviska länderna har väldigt likartade skattesystem och skatte-regler.

Marietta de Pourbaix-Lundin (m): Ordförande! Det har ställts väldigt många frågor, och de har också fått svar, men svaren kan också leda till nya frågor. Jag vill gå tillbaka till frågan om socialförsäkringar och dispenser. Honnörsordet var ju enkelhet, men för mig är detta inte enkelhet i medborgarperspektiv, även om jag förstår att det är en förbättring. Jag vill fråga: Kan man få nej på ansökan om dispens? Det sägs att informationscentret ska kunna tala om vad som gäller. Samtidigt blir man som medborgare förmodligen lite ställd i den här frågan och undrar vad som gäller.

Vi fick av Claes Ljungh veta att regeringens inställning i de fortsatta förhandlingarna är att båda länderna ska få del av skatteintäkterna. Jag kan förstå om man i en offentlig utfrågning inte vågar säga vad som helst förhandlings-taktiskt, men jag undrar om det också finns ett medborgarperspektiv i det här sammanhanget. Ser man det ur medborgarnas synvinkel när man skriver avtalen, vad gäller enkelhet och andra aspekter? Kanske kan vi få ett lite neutralt besked utan att man avslöjar för mycket.

Jag har också en kort fråga med anledning av att det nämndes att svensk taxi inte kan plocka upp folk spontant i Danmark. Är vi lika tuffa, så att dansk taxi inte heller kan göra motsvarande i Sverige? Finns det samägda bolag där man kommer runt det här och kan plocka upp hur som helst i båda länderna? Det beskrevs att det här inte var bra.

Min fjärde fråga gäller om man lite mer kan utveckla avdragsrätten för broavgiften. Det nämndes bara att den låg i luften.

Claes Ljungh: På den första frågan: Det är klart att man kan få avslag på sin dispensansökan, nämligen om man inte uppfyller de krav som ställs. Ett av kraven är ju att man har jobbat minst hälften av arbetstiden i det land där arbetsgivaren har sitt säte för att få behålla avgiften, för att fortsatt bli avgiftsbelagd i det landet och även för att också åtnjuta förmåner i det landet. Om man inte uppfyller de kraven blir det avslag.

Du frågade också efter ett medborgarperspektiv. Ett tydligt sådant är ju att vi eftersträvar att man ska vara skattskyldig till och ha kontakt med bara en skattemyndighet. Så är det inte i dag, och det uppfattar vi som ett tydligt medborgarperspektiv, en klar förenkling.

Du frågade också om avdragsrätten för broavgifter. Det är en fråga som har bekymrat svenskar som inte får avdragsrätt om man pendlar till Danmark och är skattskyldig i Danmark. Denna fråga blir ju avhängig av den lösning som vi får. Skulle vi exempelvis få en hemvistbeskattning är den frågan med automatik löst. Skulle vi inte få det är vi oförhindrade att fortsätta att driva den frågan och få till stånd en ordning där man även vid en beskattning i Danmark medges avdragsrätt för den här avgiften. Det har dock inte funnits skäl att i detta skede gå in specifikt på den frågan eftersom den är avhängig av vilken lösning den övergripande frågan får.

Sven-Eric Söder: Det ställdes också en taxifråga. Som framgick av min inledning är vi inte alls nöjda med hur det ser ut i dag. Jag hade givetvis helst sett en annan tingens ordning, men det gäller ju två länder som måste komma överens om hur det ska fungera. Vi har här blivit begränsade av att taxinäringen på den danska sidan är väldigt integrerad. För oss har det dock stått helt klart att vi inte har anledning att vara mer generösa än vad vår motpart i det här sammanhanget är. Är den danska sidan beredd att öppna för en mer taxilik funktion för taxi, är vi givetvis det också på den svenska sidan.

Jag vet inte om det finns några samägda bolag, men det kan kanske vara en innovation och ett sätt att komma runt det här att ha bolag som samägs över sundet. Vi hoppas, som sagt, att vi ska kunna flytta fram positionerna och rätt snart få en ordning som fungerar bättre för kunderna i regionen.

Marietta de Pourbaix-Lundin (m): Min raka fråga var: Betyder detta att danska taxibilar inte heller får plocka upp spontant i Sverige? Vilket svar får jag på den?

Sven-Eric Söder: Svaret är ja.

Carl Erik Hedlund (m): Herr ordförande! När man kommer in så här pass sent har de flesta frågor betats av några gånger. Icke desto mindre har jag några ytterligare sådana. Jag vänder mig först till Sven-Eric Söder, som inledningsvis beskrev Öresundsregionen och på svensk sida Malmöregionen, där sysselsättningen ökar kraftigt. Min fråga eftersom arbetslösheten tidigare har varit mycket hög i den här regionen är: Hur ser arbetslösheten i dag ut jämfört med Sverige som helhet? Har den sjunkit så pass kraftigt som sysselsättningssiffrorna ger vid handen?

Den andra frågan eller snarare ett påstående till Claes Ljung gäller skatt på företagande. Är inte i diskussionerna om skatter och konkurrenskraft mellan olika länder den förmånliga beskattningen av holdingbolag i Danmark en nagel i ögat på svenska myndigheter, den svenska regeringen och andra på den svenska sidan? Utländska företag som etablerar sig med sitt holdingbolag, huvudkontor eller liknande i Danmark har en mycket förmånlig skattesats, vilket har gjort att man där har dragit till sig utländska etableringar.

Den tredje frågan riktar sig till Sven-Eric Söder och har en direkt koppling till Marietta de Pourbaix-Lundins fråga om taxi. Hur överensstämmer det här med den inre marknadens regler? T.ex. åkerier har rätt att ta körningar i Sverige, och en taxirörelse är också ett åkeri, även om det gäller personbefordran. Är det verkligen i överensstämmelse med de regler som gäller för den europeiska gemenskapen att man inte spontant får plocka upp passagerare?

Sven-Eric Söder: Jag börjar med frågan om sysselsättning och arbetslöshet. För Malmös del har arbetslösheten sjunkit men absolut inte till nivåer som är tillfredsställande. Alla som närmare känner Malmö vet att det är en stor stad med väldigt olika typer av områden och att det i vissa stadsdelar finns betydande sociala problem och hög arbetslöshet. Även om kurvorna pekar åt rätt håll finns det ingen anledning att vara nöjd. Dessutom är det viktigt att komma ihåg att många som arbetar i Malmö bor i andra kommuner.

När det gäller taxi tycker jag att det var en intressant idé att ta in ett inre-marknadsperspektiv, som jag gärna ska ta med mig. Jag följer inre-marknadsfrågorna väldigt nära eftersom de också är vårt ansvar. I det sammanhanget har taxinäringen aldrig varit uppe. Utgångspunkten har från svensk sida hela tiden varit att ha ett inre-marknadsperspektiv i den bemärkelsen att det ska vara fri rörlighet och väldigt enkelt för taxi att verka över gränsen. Vi har dock blivit begränsade av det danska systemet. Vi har försökt lösa detta bilateralt och att inte göra det till en EU-fråga. Men om vi inte skulle lyckas lösa detta mellan våra länder ska vi kanske anlägga ett lite bredare europeiskt perspektiv.

Claes Ljungh: Frågan gällde den danska holdingbolagsbeskattningen. Det är alldeles riktigt att det har förts diskussioner huruvida den är ett exempel på skadlig skattekonkurrens eller inte. Nu har man i Danmark reviderat den beskattningen, och jag tror att den nya ordningen gäller sedan årsskiftet. Ordningen är reviderad i den meningen att det är tveksamt om vi kan hävda att den längre utgör en skadlig skattekonkurrens.

Eftersom jag ser att du är beredd att fråga vidare säger jag redan nu att jag inte är kapabel att gå in på några detaljer om detta.

Carl Erik Hedlund (m): Det som föranledde min fråga var det Claes Ljungh sade om att det var lika förmånligt att bedriva företagsamhet i Sverige eller t.o.m. förmånligare än i Danmark. Det handlade egentligen inte om ifall skattekonkurrensen är skadlig. Jag ville bara påpeka att möjligheten fanns tidigare. Före årsskiftet var det förmånligare att driva verksamhet i Danmark.

Kenneth Lantz (kd): Herr ordförande! Regionledningen i Skåne har drivit näringslivsfrågorna framåt och lyckats ganska bra. Vi har i dag hört om ar-

betskraftsflödet i Öresundsregionen och dess problem. Vi har också snuddat vid ett exempel i Frankrike, Schweiz och Tyskland. Jag undrar om regeringen har satt sig in i den möjlighet som har skapats i denna enskilda region. Hur har i så fall flödet varit där? Finns det kunskap som vi skulle kunna ha nytta av runt Öresund?

Claes Ljungh: Det var en mycket svår fråga. Vi har ingen närmare kunskap om hur flödet ser ut. Vad vi känner till är hur lagstiftningen ser ut.

Ulla Wester (s): Herr ordförande! Jag har ingen fråga utan tänkte drista mig att komma med en uppmaning. Överhettningen i Malmös närområden och grannkommuner kan i förlängningen skada hela integrationsprocessen. Sven-Eric Söder nämnde några av våra skånska godbitar: bra och billiga bostäder, rekreationsområden osv. En del av det kan skadas av överhettningen, t.o.m. komma att försvinna. Därför tycker jag att mitt lokala perspektiv är giltigt i helheten.

Man kan avfärda snedfördelningen i tillväxt som ett internt skånskt problem. Förvisso har kommunerna själva ett stort ansvar för sin utveckling. Det är självklart. Det marknadsföringsarbete som kommunerna ska göra kan ske mer eller mindre i motvind. Här kommer min uppmaning in.

Vid varje tillfälle då Öresundsregionen diskuteras, t.ex. ett sådant här tillfälle, önskar jag att det blir självklart och naturligt att man diskuterar hela Skåne och inte drar en gräns precis norr om Lund. Det är viktigt för hela tanken bakom processen som ska ge utveckling i hela Sverige.

Sven-Eric Söder: Bara så att det inte ska råda något missförstånd: Vi har inte avfärdat någon del av Skåne. När vi pratar om Öresundsregionen är det givet att hela Skåne är intressant och viktigt.

Man kan konstatera att alla kommuner inte finns med när regionen själv, den skånska sidan och den danska sidan, bestämmer sig för att forma en Öresundskommitté. Men det är ett regionalt gränsöverskridande organ och vi har inte haft något inflytande över det. Det är ett aktivt val som man har gjort på den skånska sidan. Om man ska komma till rätta med den typen av frågor måste man klara ut diskussionen lokalt. Jag kan inte se någon annan råd.

Förvisso talar vi här om Öresundsregionen. När vi talar om Östersjösamarbetet i ett vidare perspektiv är Öresundsregionen en del av det bredare Östersjösamarbetet. Det finns andra delar av Sydsverige som gagnas av ett aktivt Östersjösamarbete. Kristianstad och de östra delarna av Skåne drar nytta av det samarbetet i relation till samarbetet med Blekinge och sydöstra Sverige. Jag vill varna för att dra gränser med linjal i kartboken och avgränsa olika regioner från varandra. Det här är inget nollsummespel. Olika samarbetsformer och forum ger synergieffekter för helheten. Det gäller också för Kristianstad, om jag inte är helt fel ute.

Claes Ljungh: Jag tänkte försöka mig på en kommentar till Kenneth Lantz tidigare fråga. Vi kan konstatera att avtalet mellan Nederländerna och Belgien är mycket gammalt. Det träffades 1971 och är mer än 30 år gammalt. Där har man hemvistbeskattning. Märk väl, det är nu föremål för omprövning.

Om man har ett relativt jämnt flöde brukar staterna vara relativt nöjda. Ett jämnt flöde förutsätter också en förhållandevis likartad nivå på beskattningen. Det gäller både beskattning och de sociala avgifterna.

Vi tror oss veta att avtalet som gäller det aktuella området i Frankrike, Tyskland och Schweiz också är relativt gammalt. Där finns en form av *revenue sharing*. Man har bosättningsbeskattning i grunden. Men den stat där man arbetar får en del av skatteintäkterna. Även det indikerar att det inte har ifrågasatts. Vi tror oss veta att det har funnits under en relativt lång tid. Det är först när skevheter uppstår som länderna brukar aktualisera en omprövning av avtalet.

Carl Fredrik Graf (m): Herr ordförande! Utfrågningen handlar i första hand om Öresundsregionen. Med utgångspunkt i de resonemang vi har fört vill jag ställa en mer allmän fråga till Claes Ljungh.

OECD:s modellavtal, som tillämpas i de flesta länder, anger tydligt att man ska beskattas i det land där man arbetar. Sven-Eric Söder säger samtidigt att det vi håller på med i Öresundsregionen är något av en modellverkstad. Man kanske kan hitta nya lösningar till gagn för medborgarna.

I Sverige har vi den ordningen att man förlorar alla rättigheter i socialförsäkringssystemet på dagen när man flyttar, men man är obegränsat skattskyldig i fem år. Den enskilde har bevisbörda för att han eller hon inte ska betala skatt i Sverige under de fem åren, enligt vissa regler.

Väcker det möjligen den generella frågan att det är aktuellt att inom EU tänka sig att lämna de principer som har rätt och hävda att förmåner när det gäller socialförsäkringar och skyldigheter när det gäller skatt alltid ska följa bosättningslandet, mot bakgrund av att människor flyttar mer och mer? Det blir ju alltmer komplicerat. Då kanske det är lättare att säga att om man flyttar till ett land så gäller det landets regler obegränsat under den period man bor där, både när det gäller förmåner och rättigheter.

Claes Ljungh: Det är mycket riktigt som Carl Fredrik Graf påtalar, att OECD:s modellavtal rekommenderar arbetsstatsbeskattning. Som vi har nämnt är det många länder som har frångått det. Man kan alltid diskutera om det rimliga är den utgångspunkt som finns i modellavtalet, dvs. att inkomsten ska beskattas där den tjänas in, att tjänsteinkomsterna ska beskattas där företaget har avdragsrätt för lönekostnader. Mot detta kan ställas principen att man ska betala sin skatt där man bor och åtnjuter sociala förmåner. Det är de två principer som ställs mot varandra. Vi har inte bara sett ett antal undantag. Vi kan också se hur det varierar från tid till annan. Inte minst i relationen Sverige–Danmark har vi haft kast mellan dessa båda principer med relativt korta tidsintervall.

Den väsentligaste delen av de sociala förmånerna betalas av arbetsgivaren i Sverige. Det ligger nära till hands att arbetsgivaren betalar avgifter i det land där han är verksam. Det har varit en utgångspunkt.

Carl Fredrik Graf's fråga gällde väl om vi bör verka för en annan ordning inom unionen. Var det så?

Carl Fredrik Graf (m): Ja, i princip, men mot bakgrund av att det ska vara transparent för medborgaren. Då kanske man kunde säga det. Jag har ingen

egen uppfattning i frågan utan undrar om ni bedömer att det är intressant att lyfta fram de här frågorna i ett EU-samarbete, för att göra det enklare för medborgarna genom att exempelvis följa principen om bosättningslandet fullt ut.

Claes Ljungh: Då är mitt svar att det är upp till parterna själva, de förhandlande medlemsstaterna, att träffa en överenskommelse. Rekommendationen är en rekommendation och ingenting annat. Vi kan se ett stort antal undantag.

Ytterst handlar det om nivåerna i de olika länderna. Märk väl att vi tidigare har kritiserats från danskt håll för att det blev skenbosättningar i Sverige beroende på att vi hade väsentligt lägre skattenivåer än i Danmark tidigare. Nu har man i Danmark sänkt skatteuttaget något. Ytterst handlar det om strukturerna på skatter och sociala avgifter. Det är svårt att hitta en ordning där EU på ett överordnat sätt bestämmer hur de olika staterna ska förhålla sig till varandra i de frågorna.

Gudrun Lindvall (mp): Det finns en del i Skåne som säger att Roskildeparentesen snart är över, som för att visa att det kanske finns vissa skillnader mellan Skåne och övriga Sverige.

Jag tänker främst på lantbruket. Både Skåne och Danmark har mycket lantbruk. Kontakterna och handelsutbytet ökar alltmer. Det gäller både gris, mjölk och spannmål. Här finns det vissa skatteskillnader. Till exempel har Danmark en bekämpningsmedelsskatt som är tio gånger högre än den svenska. Diskuterar ni det med Danmark?

På grund av Öresundsbron har det blivit vissa förenklingsåtgärder som inte bara är av godo. Jag tänker på de varor vi kanske inte vill ha ut eller in. Efter att Öresundsbron kom till kommer det in mycket fler levande djur i Sverige än tidigare, på ett enklare sätt med mycket mindre kontroll och papper. Det går ut väsentligt fler levande djur. De går via Öresundsförbindelsen. Jag tänker framför allt på hästar som går till slakt i t.ex. södra Italien.

Kontrollerna har blivit betydligt sämre sedan vi integrerade regionen med hjälp av Öresundsbron. Diskuterar ni de problemen med danskarna? Har ni några förslag på sätt att börja kontrollera mer vid den svenska och den danska gränsen för att förhindra denna typ av rörlighet som inte är så positiv alla gånger.

Sven-Eric Söder: Visst förs det en diskussion om de frågorna. Jag vill vidga frågan till att handla om mer än djur. Det handlar om andra varor och produkter som kan forslas över sundet, narkotika och annat. Visst diskuterar vi det. För oss har det aldrig varit någon lösning att ifrågasätta bron. Det grundläggande synsättet är att kontakter och utbyte är av godo.

Vad vi har nu är en förbindelse som mer liknar de förbindelser som är gängse nere på kontinenten, alltså en vägfäst förbindelse. Med ökande resandeströmmar, vilket vi välkomnar, kan vissa problem tillkomma. Det får man hantera genom de myndigheter som har att hantera den typen av frågor, oavsett om det finns en bro eller ej. Jag tänker exempelvis på tullmyndigheterna. Jag är nog inte kapabel att ge ett mer detaljerat svar än så.

Frågorna uppmärksammas och hanteras av de myndigheter som har ansvaret för olika delar av problemen.

Lennart Axelsson (s): Herr ordförande! Jag har två korta frågor. Den första handlar om något som Sven-Eric Söder nämnde i sin inledning. Det var meritöverföringsproblem. Problemet med att jämföra studiesystem är något man oftast förknippar med andra länders invandrare i Sverige. Jag är intresserad av om vi har bekymmer på några speciella områden när det gäller danskar och svenskar och vad man försöker göra för att komma åt det.

Den andra frågan handlar om antalet tågresenärer. Sven-Eric Söder nämnde att genomsnittet för januari var ungefär 6 000 bilar och att det ligger betydligt under prognosen. Han nämnde att vi däremot ligger över prognosen när det gäller tågresenärerna, men inte hur mycket. Tar siffrorna ut varandra? Personligen kan jag tycka att det är positivt att folk åker tåg i stället för att ta bilen över. Är det något man resonerar kring?

Sven-Eric Söder: Frågan om meritvärdering är stor och komplex. Det har också förvånat mig att det är så stor skillnad som det faktiskt är, mellan två länder som ligger varandra så nära. Vi har stött på vissa problem när det gäller svenska medicinstuderande i Danmark, för att ta ett exempel. De ansvariga myndigheterna är uppmärksammade på problemen och arbetar med dem. Jag har personligen haft nära kontakter med Lunds universitet. Där är man mycket mån om att problemet ska lösas. Vi är en bit på väg. Jag är liksom Lennart Axelsson överraskad över att det är som det är.

Om man ska skapa en bra integration, där det ska vara enkelt och ett val att kunna studera i något av länderna, måste det finnas kompatibla examina. Man ska kunna använda sin examen när man söker arbete eller vidare till annan utbildning i respektive land. Det är en viktig fråga som inte är helt löst ännu.

Jag delar Lennart Axelssons syn att det är glädjande att många åker tåg. Ett problem är dock att konsortiets inkomster inte står i paritet med hur framgångsrikt det är med att marknadsföra tågförbindelsen. Det är operatörerna som drar nytta av den större resandeströmmen eller trafikfrekvensen. Det man har förlorat på den mindre lyckade lanseringen av privatbilism har man inte lyckats ta igen på att tågförbindelsen har gått väldigt bra. Det är inte helt lyckat för konsortiet ekonomiskt.

Jag tror att det finns möjlighet att bibehålla en hög resandefrekvens på tågförbindelsen och samtidigt göra det attraktivt för fler att utnyttja möjligheten att åka bil över bron. Därför är det glädjande att konsortiet nu har infört vissa rabatter för personer som åker över några gånger. Vi får se vad det kommer att leda till. Det rabattsystemet har bara varit i kraft sedan den 1 februari. Det borde ha goda förutsättningar att fungera och attrahera mer spontanåkande över bron, vilket är viktigt.

Lennart Axelsson (s): Jag hörde inte om det fanns några siffror för antalet tågresenärer, om de tog ut varandra. För integrationens skull spelar det knappast någon roll på vilket sätt man tar sig över bron.

Sven-Eric Söder: Jag har för mig att man vid något givet tillfälle räknade med att man hade slagit prognoserna med 30 % för tågförbindelsen. Det är naturligtvis mycket glädjande. Samtidigt är det viktigt att ha perspektivet att det vi diskuterar inte är något statistiskt förhållande. Det är inte så att man kan konstatera hur många som reser och säga att man är nöjd. Varje dag pendlar

50 000 personer in till Malmö och Lund från olika delar av Skåne. Där upplever man att det finns en integrerad arbetsmarknad. Den dag då de boende i regionen i Danmark och Sverige upplever att det är en integrerad arbetsmarknad kommer det att bli ett betydligt större pendlarantal över sundet. Ju mer integrationen går vidare desto fler pendlare blir det.

Jag skulle varna för att säga att vi ska vara nöjda med att prognoserna för tåget har överträffats och att det inte gör något att prognoserna för privatbilismen inte har infriats. Vi ser gärna både fler tågresenärer och fler privatbilar och även bussar och tung trafik över bron.

David Ask: Herr ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga. Min fråga berör något som inte alls har berörts hittills, nämligen den barriär som språket utgör. Det är inte lätt att förstå somligas sätt att tala danska, särskilt inte de som bor i Köpenhamn. Det är betydligt lättare att förstå dem som bor på Bornholm. Den köpenhamnska dialekten är ganska svår.

När jag växte upp i Lund på 50-talet hade vi ingen som helst undervisning i danska i skolan. Har denna ordning blivit bättre? Har skolministern, förre skatteministern Thomas Östros, klart för sig att det finns behov av att undervisa skånsk ungdom i danska om det ska bli någonting av med integrationen i framtiden? Det gäller inte bara undervisning i danska språket utan även om danskt samhälle. Den skånska historien är mycket svenskcentrerad, t.ex. i fråga om de skånska krigen. Det skulle finnas ett behov av att också lära ut det danska sättet att se på saken.

En tråkigare sida av integrationen är att många svenska ungdomar går vilse i Köpenhamn. Vi har kunnat läsa i tidningarna att de svenska socialtjänstemän som jobbade i Köpenhamn har dragits in. Som tidningsläsare tyckte man att det var efter en massa tjafs om vem som skulle betala kostnaderna. Som lekman tycker man att de borde utföra nyttig verksamhet i Köpenhamn. Har ni någon kommentar till det? Ska vi ta hand om svenska ungdomar som far vilse i Köpenhamn?

Sven-Eric Söder: Språkfrågan är mycket intressant och viktig. Där finns helt klart mycket mer att göra. Det är ingen tvekan om det. Som jag nämnde tidigare har vi prioriterat några frågor under våren. På samma sätt som det i oktober var ett ministermöte där vi diskuterade bl.a. skattefrågor kommer det att hållas ett ministermöte under våren där vi diskuterar skolfrågorna. Vi ser fram emot att den danska och den svenska skolministern kommer samman för att prata om det som David Ask är inne på.

Språkförståelsen är viktig. Även om vi är så nära varandra uppstår språkförbistring. Vi behöver lära mer om varandras språk.

Jag kan nämna ett positivt exempel i sammanhanget. För några år sedan fick jag höra från Lunds universitet att en av de mer eftertraktade utbildningarna var högre utbildning i danska. Det tolkar jag som att studenter är framsynna och ser en integrerad arbetsmarknad – jurister, läkare, ekonomer osv. De vill kunna verka obehindrat över sundet och kunna ta anställning i Danmark. De har också insett att det är viktigt med en hög nivå och kvalitet på sina danskkunskaper. Det har resulterat i att en del studenter har kompletterat sina vanliga studier med att lära sig danska. Det resulterade också i att den

högre utbildningen i danska var en av de mer populära vid Lunds universitet i slutet på 90-talet. Det tycker jag är intressant och roligt.

Jag vill inte göra det lätt för mig, men socialtjänsten är ytterst ett lokalt ansvar. Frågan bör adresseras till de lokala myndigheterna och politikerna i regionen. Det är ett bra exempel på det som Carl Fredrik Graf var inne på tidigare när han frågade mig vad regionen och de lokala aktörerna skulle kunna göra. Socialtjänsten är ett bra exempel. Den skånska sidan måste ta ansvar för sina medborgare. Jag är också övertygad om att man kan nå ett gott samarbete tillsammans med sina kolleger på den danska sidan för att ta hand om i detta fall svenska ungdomar som riskerar att komma på glid i Köpenhamn eller har gjort det.

Ordföranden: Det har varit en mycket bra utfrågning och vi uppskattar er medverkan. Jag vill tacka de båda statssekreterarna Sven-Eric Söder och Claes Ljungh och era medarbetare. Jag vill tacka utskottets ledamöter och kansliets personal. Jag vill dessutom tacka stenograferna. Jag gissar att ni är glada att vi talar svenska, även om det är några som talar med viss skånsk brytning. Jag vill också tacka de åhörare som finns här och dem som möjligen följt utfrågningen på nätet.

1993/94:URD1	FÖRSVARsutskottet Uppföljning av vapenstölder och vapenförvaring i försvaret
1993/94:URD2	KULTURUTSKOTTET Bevakning vid centralmuseerna. En kartläggning
1993/94:URD3	FÖRSVARsutskottet Kommunal beredskap – läge och problem
1993/94:URD4	SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET Varför ökar antalet förtidspensionärer? – regelförändringar, yrkesförändringar och arbetslöshet 1980–1993
1993/94:URD5	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Samhällsinformation – regeringens och riksdagens roller
1993/94:URD6	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Samhällsinformation i riksdagen
1994/95:URD1	RIKSDAGENS UTSKOTT, utvärderingsgruppen: Utskottens roll och inflytande vid några utländska parlament – Förekommer uppföljning och utvärdering?
1994/95:URD2	LAGUTSKOTTET Kunskapen om konsumentköplagen hos konsumenter och detaljister
1995/96:URD1	UTBILDNINGSUTSKOTTET Påverkas lärarutbildningen av läroplanen?
1995/96:URD2	KONSTITUTIONSUTSKOTTETS seminarium den 7 mars 1996 KU:s granskning – juridik och/eller politik?
1995/96:URD3	UTBILDNINGSUTSKOTTET Åtgärder mot främlingsfientlighet och rasism i skolan Studenternas rörlighet mellan högskolorna efter 1993 års reform

---

1996/97:URD1	NÄRINGSUTSKOTTET Energiomställningsprogrammen
1996/97:URD2	UTBILDNINGSUTSKOTTET Den nya organisationen för universitetens och högskolornas lokalförsörjning – en uppföljning
1996/97:URD3	SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET Arbetslivsinriktad rehabilitering – En jämförande studie av anställdas och arbetslösas arbetslivsinriktade rehabilitering
1996/97:URD4	UTBILDNINGSUTSKOTTET Grundläggande högskoleutbildning Former för politik och planering
1996/97:URD5	UTBILDNINGSUTSKOTTET Hur går det för forskningen? Samarbetet mellan vissa forskningsstiftelser och statliga forsk- ningsstiftelser och statliga forskningsfinansierande organ
1997/98:URD1	SOCIALUTSKOTTET Assistansersättningen Hur fungerar assistansersättningen för personer med stora funk- tionshinder?
1997/98:URD2	NÄRINGSUTSKOTTET Statens stöd till forskning och utveckling av informationsteknik inom det näringspolitiska området – uppföljning av satsningar 1993–1996
1997/98:URD3	UTBILDNINGSUTSKOTTET Planering av högskoleutbildning – vad är önskvärt och vad är möjligt?
1997/98:URD4	NÄRINGSUTSKOTTET Statens finansiering av teknisk FoU
1997/98:URD5	NÄRINGSUTSKOTTET Datoriseringen vid Patent- och registreringsverket

---

1998/99:URD1	BOSTADSUTSKOTTET Statligt stöd till lokala investeringsprogram för en ekologiskt hållbar utveckling – Uppföljning av den hittillsvarande fördelningen av ramanslaget E1 under statsbudgetens utgiftsområde 18
1998/99:URD2	UTBILDNINGSUTSKOTTET Pedagogisk utbildning för högskolans lärare Undervisningen om alkohol, narkotika och tobak (ANT) i skolan
1998/99:URD3	UTRIKESUTSKOTTET Sveriges uppföljning av två FN-konferenser under 1990-talet – FN:s konferens om miljö och utveckling, UNCED, i Rio de Janeiro, 1992 – FN:s kvinnokonferens i Peking, 1995
1998/99:URD4	UTRIKESUTSKOTTET En uppföljning och utvärdering av FN:s världskonferenser under 1990-talet – Regering, riksdag, myndigheter och frivilligorganisationer på nya internationella arenor – vem har makten över svensk utrikespolitik i FN-frågor?
1998/99:URD5	UTRIKESUTSKOTTET Internationell konflikthantering Quo vadit Europa? – freden, säkerheten och demokratin inför 2000-talet Paneldiskussion med Natos generalsekreterare Javier Solana Mänskliga rättigheter i interna konflikter och det civila samhällets roll
1998/99:URD6	SOCIALUTSKOTTET Läkemedel i framtiden
1999/2000:URD1	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Konstitutionsutskottets seminarium den 23 Mars 2000 Skall makten delas?
2000/01:URD1	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets offentliga utfrågning om mångfald och konkurrens inom den den 23 maj 2000
2000/01:URD2	FINANSUTSKOTTET Statens styrning och resultatuppföljning av Finansinspektionens verksamhet
2000/01:URD3	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Offentlig utfrågning angående Fördelningen av den politiska makten – kommunal självstyrelse?
2000/01:URD4	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets offentliga utfrågning om att stärka den psykiska hälsan och förebygga suicidala beteenden, den yttersta konsekvensen av psykisk ohälsa den 20 mars 2001

2001/02:URD1

SOCIALUTSKOTTET

Socialutskottets offentliga utfrågning om samverkan inom psykiatriområdet. Den 13 november 2001

SVERIGES
RIKSDAG

Beställningar:
Riksdagens tryckeriexpedition, 100 12 Stockholm
Tel 08-786 58 10
Fax 08-786 61 76
